

ZACHRISSON, WALD
ERICSON, SIGFRID

Bidrag till lösning af Göteborgs rådhusfråga.

Göteborg
1905

EOD – Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 10 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400-till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
- Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
- Skriv ut enstaka sidor eller hela boken.
- *Sök:* Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
- *Klipp & klistra:* Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken. EOD erbjuder åtkomst till digitaliserade dokument enbart för personlig, icke-kommersiell användning. För annan användning vänligen kontakta biblioteket.

- Villkoren på svenska: <http://books2ebooks.eu/odm/html/nls/sv/agb.html>

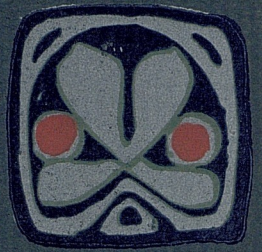
Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 30 bibliotek från 12 europeiska länder denna service.
Mer information finns tillgängliga via <http://books2ebooks.eu>

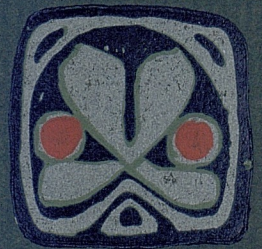
LAGERSTEN
ERICSSON

Ernst
Lagersten
Ericsson
(B)
4

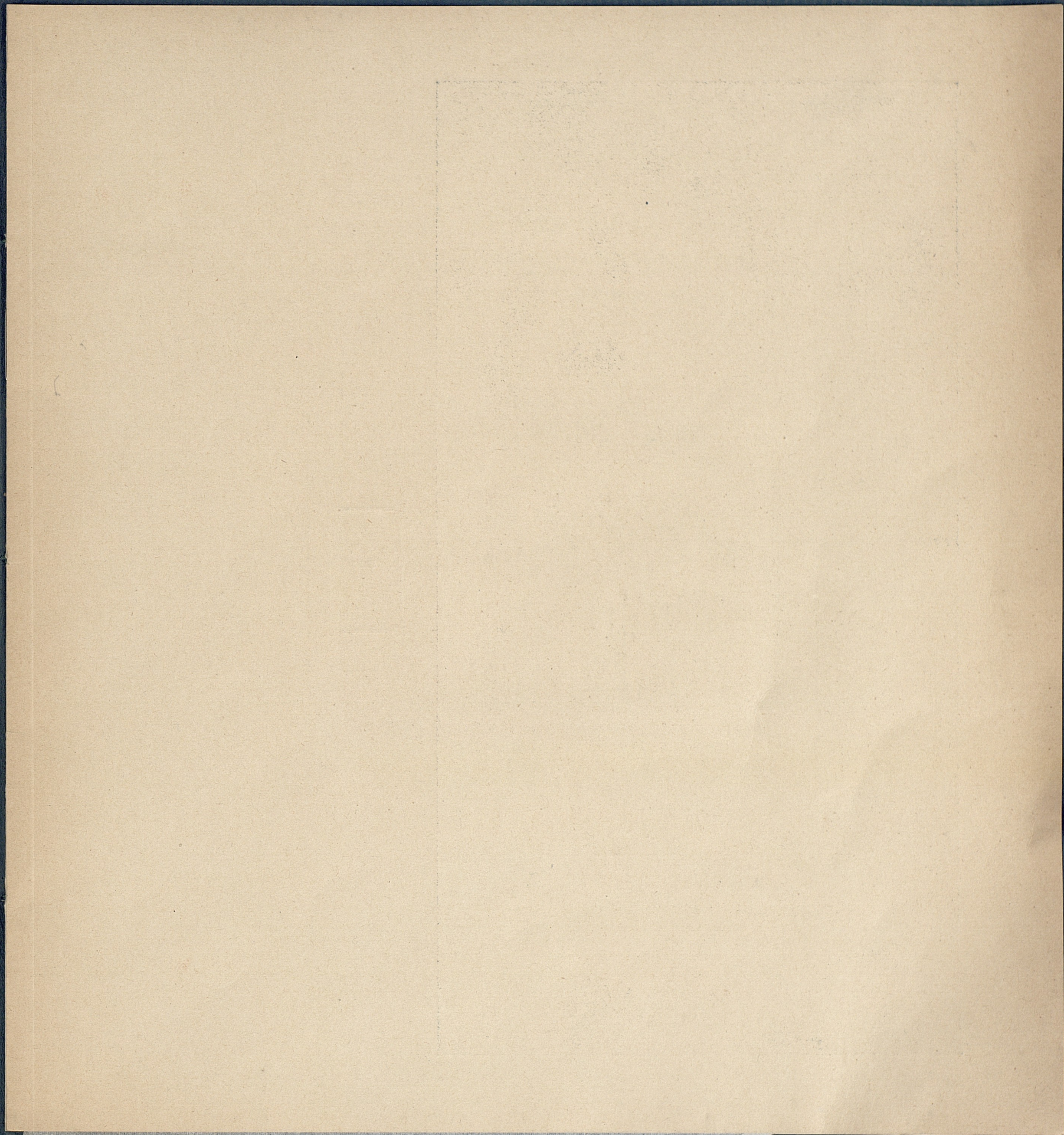

THE
KING'S
BIBLIOTHECA

Kungl. biblioteket
0 0000 000020695

TREFÄRGSTRYCK FRÅN WALD. ZACHRISSON, GÖTEBORG

Bild sedd från
punkten A

SÅDAN BORGARE
SÅDAN STAD

SÅDAN STAD
SÅDAN BORGARE

DENNA SKRIFT har blifvit utarbetad i afsikt att vara ett bidrag till lösning af frågan om plats för nytt rådhus i Göteborg. □ På samma gång som vi härmed lämna ett förslag att efter godtfinnande användas af dem, som ha rådhusfrågans afgörande om hand, vilja vi äfven, genom påvisande af möjligheten att utan onödigt stora kostnader finna en lämplig plats för rådhuset, söka förhindra, att denna fråga af inbillade ekonomiska skäl löses på ett för staden icke värdigt sätt. Vi förslagsställare vilja påvisa en plats för ett blifvande rådhus, hvilken i själfva verket torde ligga så nära till hands, att den bara därför inte blifvit uppmärksammas.

□ Alla äro vi ju ense om, att kan ett rådhus lämpligen placeras vid Gustaf Adolfs torg, så bör det också förläggas dit. Detta därför att den platsen i all tid varit stadens hjärta, och än i dag är ju rådhuset stadens viktigaste byggnad, hvarför det ock bör ligga på dess förnämsta plats. Vi må därför fastslå, att alla förslag, som afse att lägga rådhuset på något annat ställe, böra stå tillbaka, för så vidt ett fullt tillfredsställande rådhus kan byggas vid torget. Och att detta är möjligt, fullt möjligt, vilja vi här söka visa.

□ Det första som frapperar den, som till Gustaf Adolfs torg vill förlägga ett rådhus, är detta: hur skall en byggnad, om än så förträfflig, kunna trifvas vid en så ful plats! Detta påstående torde nu visserligen förvåna de flesta; vi veta ju lite hvar, att torget är Göteborgs vackraste plats. Emellertid blir detta först då sanning, om vi i stället för torget sätta dess omgifningar; det är kanalen, och den lilla skymten grönt från brunns-parken, och tyska kyrkans torn, och utsikten bort förbi muséet, som är detta vackra; själfva torget är, ehuru det visst inte är bara fult, dock mera fult än vackert. Och detta beror endast delvis på de omgifvande byggnaderna.

☐ Det första den alltså har att göra, som till torget vill förlägga vårt rådhus, är att göra torget själf lämpligt och vackert nog för att mottaga en så pass fordrande gäst.

☐ Torget har två i ögonen fallande fel: det första, att det inte har något tillräckligt ändamål ur vare sig praktisk eller estetisk synpunkt, det andra, att det ur den senare synpunkten är alldeles för stort. Dessa båda fel böra ju afhjälpas, och nu är detta hvad som gifvit oss tillförsikt nog att framkomma med vårt förslag, att just afhjälpan af dessa brister medför både stora praktiska fördelar och ger en lätt och naturlig lösning af hela rådhusfrågan.

☐ Då torget är för stort skall det bebyggas till lagom storlek. Och hvad det skall bebyggas med är naturligtvis vårt nya rådhus, för hvilket vi alltså få tomt gratis.

☐ Torgets ändamål blir då att vara en lagom stor förplats till rådhuset, framför hvilket Gustaf Adolfs staty får en långt vackrare plats än nu, då den synes liten och obetydlig på det öde torget.

☐ Huru mycket bör då torget förminskas för att blifva lagom stort? Och kan det utan skada förminskas så mycket, att nog stor plats för rådhuset erhålles? Dessa två frågor är det tydligen, på hvilka värdet af vårt förslag i främsta rummet beror, och vi vilja genom följande beskrifning af bilderna söka besvara desamma.

☐ De förändringar, som vi låtit torget undergå, äro i korthet dessa:

☐ Nuvarande rådhuset rifves, och framför detta åt torget till uppföres det nya rådhusets hufvudbyggnad, hvilken genom hvälfda gångar öfver Torg- och Köpmansgatorna förenas med å mantalskontorets och högvaktens tomter uppförda nybyggnader. Reserveras dessutom den återstående delen af börskvarteret för kommande behof, så torde en tomtyta erhållas, som lämnar plats för alla de lokaler, som kunna förenas i ett rådhus-stadshus.

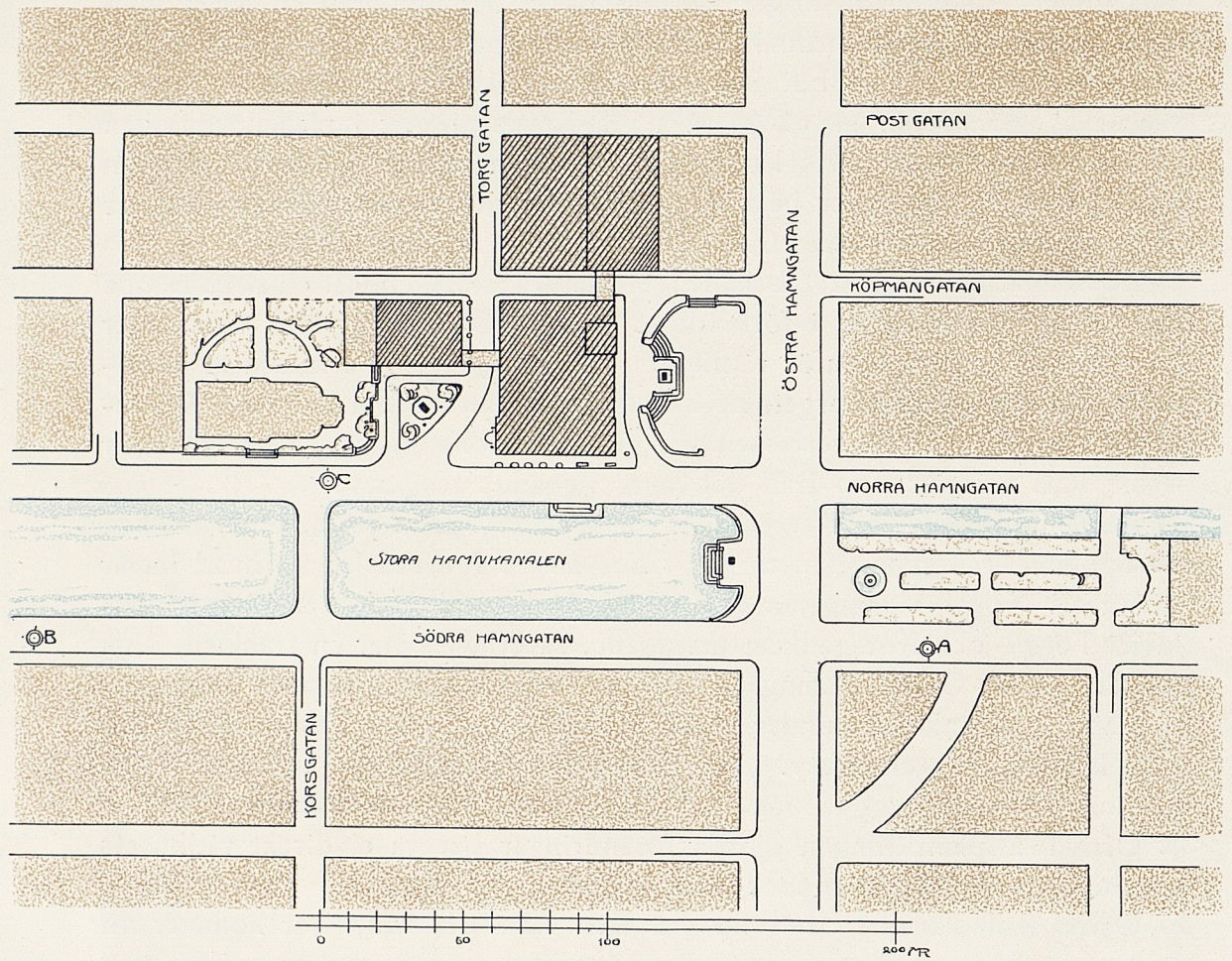
Hela denna tomtyta behöfver naturligtvis ej bebyggas på en gång, utan kunna måhända såväl mantalskontorets som högvaktens byggnader tills vidare användas. Dock bör lika naturligt projekteringen af hela byggnadskomplexet göras på en gång, så att ändamålsenlighet i plananordningen och enhetlighet i det yttre kan ernås. Som en fördel i detta förslag kan äfven påpekas, att under hela byggnadstiden det gamla rådhusets lokaler kunna användas, och detta rifves först, när det nya står färdigt.

☐ Börsen är i förslaget bibehållen oförändrad, och endast en bred trappa lagd framför densamma i förbindelse med en rampanläggning, som leder upp till en terrass framför rådhusets hufvudingång. Terrassen är åstadkommen delvis genom torgets nedsänkning ungefär så som skett vid Köpenhamns nya rådhus. På terrassen står Gustaf Adolfs staty, och å båda sidor därom leda trappor upp från det lägre liggande torget.

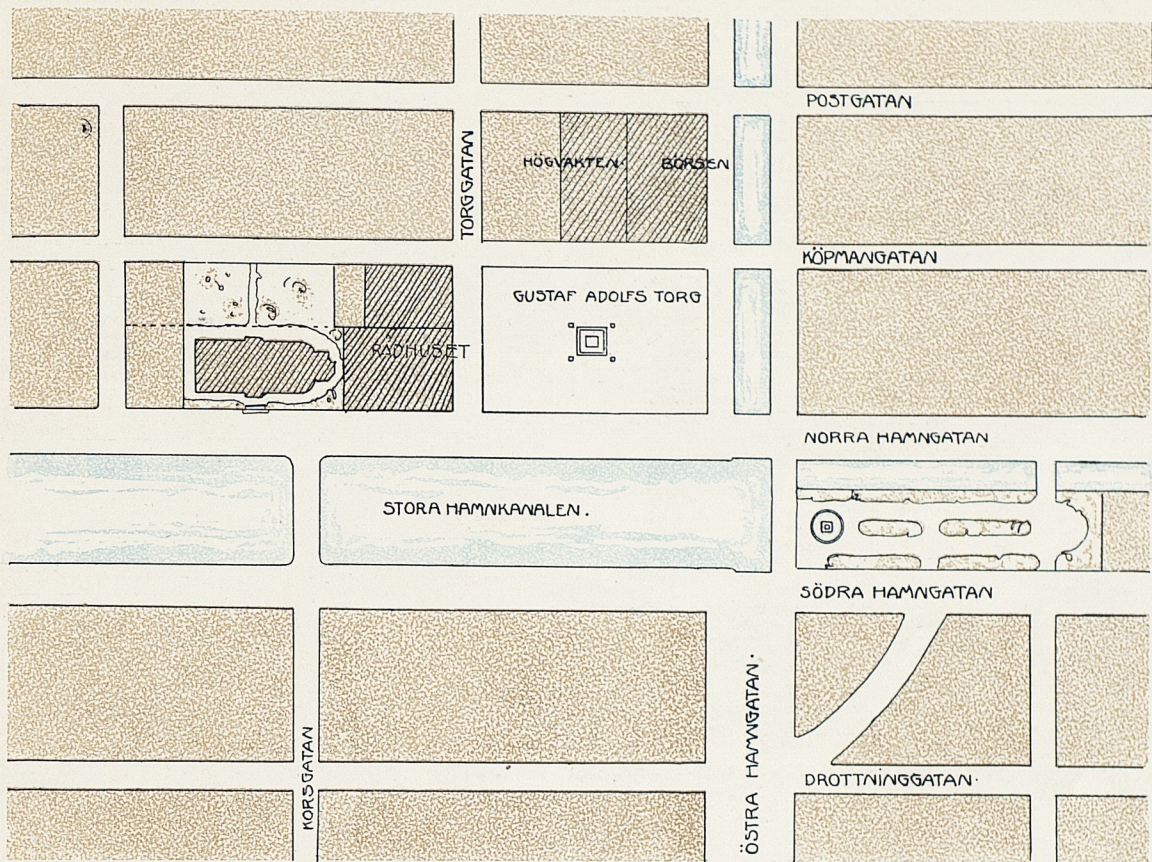
☐ Å gamla rådhusets tomt erhålles en mindre, öppen plats, öfver hvilken trafiken från Torggatan får en långt bekvämare förbindelse än hvad nu är fallet med Norra Hamngatan och Tyska bron. Bli sedan en gång i framtiden Torg- och Korsgatorna utvidgade, så erhålles här en trafikled, som jämsides med Östra Hamngatan blir en viktig förbindelse med Hisingen. Å platsen är tänkt en mindre trekantig plantering, i alldeles särskildt hög grad lämplig för en staty. Trappor leda från platsen upp till Tyska kyrkans delvis ombyggda och med planteringar försedda terrass.

☐ Öfriga å planritningen gjorda förändringar beröra ej direkt rådhusets gestaltning, men torde ändock böra påpekas.

☐ Östra hamnkanalen är fylld, så som väl i alla händelser kommer att ske, och i stora kanalen framför Brunnsparken är utbyggd en terrass med trappor ned till vattnet. Å terrassen står en pelare, på hvilken lämpligen kan placeras en Mercurius-bild som symbol för handelsstaden Göteborg. Detta enligt en gammal god idé, som för flera år sedan blifvit framställd

Ny plan öfver
 Gustaf Adolfs Torg
 och trakten därom-
 kring

Gustaf Adolfs Torg
och trakten därom-
kring i nuvarande
skick

Bild sedd från
punkten B

Bild sedd från
punkten C

af annan person. Denna terrass torde kunna blifva en bekväm tilläggsplats för mindre båtar, som i framtiden skola förmedla trafiken med det på andra sidan älfven uppväxande Göteborg. Att en rörlig båttrafik på kanalen skulle gifva åt denna ett ökadt lif och intresse, är ju inte tu tal om.

☞ I öfrigt torde bilderna kunna lämna en tillräcklig föreställning om, huru de här antydda förändringarne skulle omgestalta trakten kring Gustaf Adolfs torg. Vi vilja emellertid göra den anmärkningen, att de föreslagna byggnadernas arkitektur naturligtvis inte gör anspråk på att vara i någon mån genomtänkt; vi vilja endast söka visa, att genom en förståndig gruppering det nya rådhuset kan å den af oss föreslagna platsen göra sig tilltalande från de viktigaste punkterna i omgifningen.

☞ Till sist några ord för att i förväg bemöta ett par invändningar, som säkert komma att göras.

☞ Främst den att gamla rådhuset inte bör rifvas. Vi medgifva villigt, att denna byggnad genom sin ålder och delvis äfven genom sin arkitektur har ett rätt stort värde, och det är sant, att den med saknad skall rifvas. Hvad härigenom vinnes är emellertid så mycket vägande, att någon tvekan likväl inte bör förekomma. En hvar ser ju genast, huru störande gamla rådhuset inverkar på vår kanske vackraste byggnad, Tyska kyrkan, och vi tro, att de här införda bilderna skola kunna visa, hvad som vinnes genom dess rifvande. Hvad den ekonomiska sidan angår, så blir, om gamla rådhuset skall kvarstå och användas, en ombyggnad däraf nödvändig, och att ombyggnader pläga bli nog så dyrbara, det veta alla sakkunniga. För öfrigt torde också vid en dylik ombyggnad gamla rådhusets karaktär och genom sin ålder intressanta delar i grund förstöras.

☞ Vidare torde komma att invändas, att Gustaf Adolfs torg, så förändradt, som hvad planritningen visar, blir lika mycket för litet, som det förut var för stort. Vi medgifva också, att om Östra hamnkanalen inte fylles,

kommer torget måhända att verka för trångt, men om den blir fylld, så torde torget ha ungefär den storlek, som kan låta en 3 à 4 våningars byggnad komma till sin fulla rätt. Emellertid finnes intet hinder för att, om så kan befinnas önskligt, skjuta rådhuset en bit längre tillbaka och låta Torggatans fortsättning få en sned riktning.

☞ För en sak blir torget i alla händelser alldeles för litet, nämligen Gustaf Adolfsdagens folksamlingar. Emellertid kan ifrågasättas, om inte den dagen kan firas på något annat och lämpligare sätt än det hittills brukliga.

☞ Göteborg i Maj 1905.

☞ Idéen till detta förslag har gifvits af *Boktryckare Wald. Zachrisson*

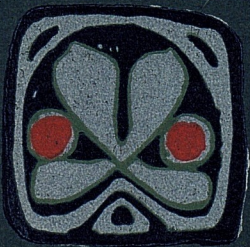
☞ ☞ ☞ ☞ ☞ ☞ ☞ och det har utarbetats af *Arkitekt Sigfrid Ericson*

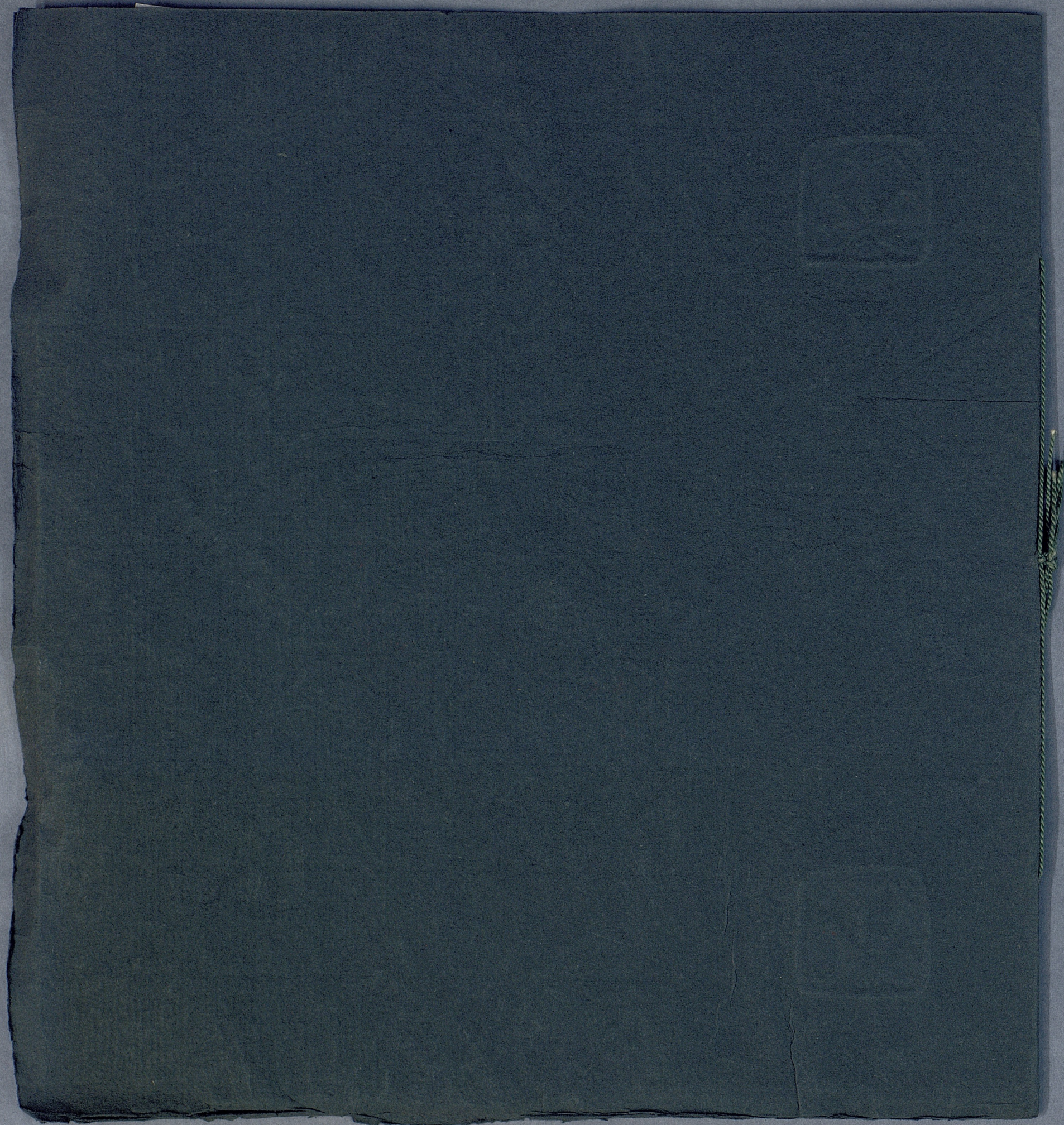

Göteborg den 10 Juni
1905

Tryck och Klichéer af
Wald. Zachrisson

Komponerad af
Arkitekt
Sigfrid Ericson

www.books2ebooks.eu